24/10/2018

Ολοκληρώθηκε η επισκευή του Κωδωνοστασίου του Πανορμίτη

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Σύμης, Τήλου, Χάλκης και Καστελλορίζου / Ιερές Μονές

Ολοκληρώθηκαν οι εργασίες επισκευής και συντήρησης του Κωδωνοστασίου της Ιεράς Μονής Πανορμίτου Σύμης, και είναι έτοιμα όλα πλέον για να τιμήσουν την εορτή του Ταξιάρχη.

Η ανακοίνωση της Ιεράς Μητρόπολης Σύμης

Αὐτές τίς προεόρτιες τοῦ Ἀρχαγγέλου ἡμέρες, εἴμαστε στήν εὐχάριστη θέση νά γνωστοποιήσουμε εἰς τό εὐσεβές πλήρωμα τῆς Ἐκκλησίας μας καί ἰδιαιτέρως εἰς τούς εὐλαβεῖς προσκυνητάς τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Του, τήν ἀποπεράτωση τῶν ἐργασιῶν «Ἐπισκευῆς καί συντήρησης τοῦ Κωδωνοστασίου τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Πανορμίτου Σύμης», καθώς καί τήν ἀπομάκρυνση τῶν ἰκριωμάτων. Κατόπιν τούτου ἀπεκαλύφθη καί ἀνεδείχθη τό κάλλος καί ἡ ὀμορφιά αὐτοῦ τοῦ μοναδικοῦ καί ἱστορικοῦ ἀρχιτεκτονικοῦ μνημείου.

Ἡ καίρια καί λίαν ἀπαραίτητη αὐτή παρέμβαση λόγῳ αὐξημένης ἐπικινδυνότητάς του, ἐκπονήθηκε μέ τόν καλύτερο ὁμολογουμένως τρόπο, δι’ αὐτεπιστασίας τῆς Ἐφορείας Ἀρχαιοτήτων Δωδεκανήσου. Γιά τήν ὑλοποίησή τοῦ ἔργου ἐκπονήθησαν εἰδικές Μελέτες καί ὑπεγράφη Προγραμματική Σύμβαση Πολιτισμικῆς Ἀνάπτυξης μεταξύ τοῦ Ὑπουργείου Πολιτισμοῦ καί Ἀθλητισμοῦ, τῆς Περιφέρειας Νοτίου Αἰγαίου πού χρηματοδότησε τό ἔργο καί τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Σύμης.

Ἀρχικῶς πραγματοποιήθηκε ἀρχιτεκτονική καί φωτογραφική ἀποτύπωση τοῦ

μνημείου, καθώς καί πλήρης σχεδιαστική ἀπεικόνιση. Ἐν συνεχείᾳ ἔγινε ἀνάλυση τῆς παθολογίας καί κατετέθη πρόταση στερεώσεως καί συντηρήσεως. Μέσα Μαΐου τοῦ 2017 ἄρχισε ἡ τοποθέτηση ἰκριωμάτων, κατασκευή πατωμάτων ἀνά ὄροφο τοῦ Κωδωνοστασίου, μέ πρόβλεψη ἀσφαλοῦς διελεύσεως κάτωθεν τῶν προσκυνητῶν. Εὐθύς ἀμέσως ἄρχισαν οἱ ἐργασίες ἐπισκευῆς καί συντηρήσεως πού ἐκτελέστηκαν βάσει τῆς ἐγκεκριμένης μελέτης.

Τό ἑπόμενο στάδιο ἦταν ἡ καθαίρεση ὅλων τῶν σαθρῶν ἐπιχρισμάτων καί τῶν φθαρμένων κεραμικῶν διακοσμητικῶν. Ἀκολούθησε καθαρισμός ὅλων τῶν ἐπιφανειῶν, συρραφή ρωγμῶν καί στερέωση τῆς τοιχοποιΐας καθ’ ὅλον τό ὕψος, ὅπου ἀπαιτεῖτο. Πραγματοποιήθηκε ἡ συντήρηση ὅλων τῶν μεταλλικῶν στοιχείων καί κατασκευῶν, καθώς καί ἡ συντήρηση καί στερέωση τῶν αὐθεντικῶν λίθινων καί κεραμικῶν στοιχείων. Οἱ ἐργασίες συνεχίστηκαν μέ τήν συντήρηση καί στερέωση τῶν αὐθεντικῶν ἐπιχρισμάτων καί τῶν κτιστῶν κιγκλιδωμάτων.

Τέλος τό μνημεῖο γιά νά ἔχει τήν ἀπαιτούμενη ἐπιφανειακή προστασία, ἀλλά καί τήν αἰσθητική ἐναρμόνιση τῶν ἐπιχρισμάτων, ἐπαναχρωματίσθηκε μέ εἰδικά χρώματα μεγάλης ἀντοχῆς στίς δυσμενεῖς καιρικές συνθῆκες πού τό ἐπιβαρύνουν, λόγῳ γειτνιάσεως μέ τήν θάλασσα.

Εἶναι ἀξιοσημείωτο ὅτι ἀπό πλευρᾶς ὅλων τῶν ἐμπλεκομένων φορέων μέ πολύ σεβασμό ἐξαντλήθηκε κάθε προσπάθεια γιά τήν διατήρηση ὅσο ἦταν δυνατόν περισσοτέρων αὐθεντικῶν στοιχείων τοῦ μνημείου. Ἔτσι ἡ συγκεκριμένη ἐπέμβαση ἀνέδειξε μέ ἰδιαίτερα ἀποτελεσματικό τρόπο τά τυπολογικά καί μορφολογικά χαρακτηριστικά τοῦ Κωδωνοστασίου, συμβάλλοντας οὐσιαστικά στήν διατήρησή του στό χρόνο.
Δραττόμενοι δέ τῆς εὐκαιρίας εὐχαριστοῦμε θερμά τίς ἐμπλεκόμενες δημόσιες ὑπηρεσίες καί ὅλους ὅσους ἐργάστηκαν• τούς μελετητές καί τούς ἐπιβλέποντες μηχανικούς καί ἀρχιτέκτονες, τούς ἐργατοτεχνίτες καί τούς λοιπούς τεχνικούς, γιά τήν ὁλοκλήρωση ἑνός τόσο σημαντικοῦ ἔργου. Στήν συνάφεια αὐτή θά ἦταν παράλειψη νά μην ἀναφερθεῖ ἡ ἄψογη συνεννόηση καί συνεργασία μέ τήν Ἀρχαιολογική Ὑπηρεσία καί προσωπικῶς μέ τήν Προϊσταμένη τῆς Ἐφορείας Ἀρχαιοτήτων Δωδεκανήσου κ. Μαρία Μιχαηλίδου, ἡ ὁποία μετεῖχε στήν Ἐπιτροπή παρακολουθήσεως ὑλοποιήσεως τοῦ ἔργου, μαζί μέ τόν Πολιτικό Μηχανικό κ. Θεοδόσιο Κολιάδη, ἐκπρόσωπο τῆς Ἱ. Μητροπόλεώς μας καί τόν κ. Γεώργιο Κούρτη, ἐπίσης Πολιτικό Μηχανικό, ἐκπρόσωπο τῆς Περιφερείας Νοτίου Αἰγαίου.

© Γ. Μ. ΠΑΝΤΟΦΛΗΤΟΥ
ΣΥΜΗ

Γιά τήν ἐκτέλεση τῶν ἀνωτέρω ἐργασιῶν, τήν προμήθεια τῶν ἀναγκαίων ὑλικῶν,

καί κάθε ἄλλη ἐνέργεια ἐγκρίθηκε συνολική δαπάνη ποσοῦ ἑκατόν ὀγδόντα χιλιάδων εὐρώ, συμπεριλαμβανομένου τοῦ Φ.Π.Α, (180.000€) ἀπό τούς ἴδιους πόρους τοῦ προϋπολογισμοῦ τῆς Περιφέρειας Νοτίου Αἰγαίου (ΚΑΕ 9899), ἡ ὁποία παρεῖχε κάθε δυνατή διευκόλυνση στήν ὑλοποίηση τοῦ ἔργου.

Ἀναφέρεται ὅτι τό Κωδωνοστάσιο ἀνηγέρθη τό ἔτος 1911 καί κατά τήν περίοδο τῆς μεγαλειώδους αὐτῆς κατασκευῆς, Ἡγούμενος τῆς Μονῆς ἦταν ὁ ἀκάματος Ἀρχιμανδρίτης Ἰγνάτιος Ἀγγελινίδης πού καταγόταν ἀπό τήν Ἀστυπάλαια. Τήν ἀρχιτεκτονική μελέτη ἐκπόνησε τότε ὁ Συμαῖος Γεώργιος Χατζησταυρίδης ἤ Χατζησταυριός καί στίς οἰκοδομικές ἐργασίες δούλεψαν φιλότιμα οἱ πολυπληθεῖς ἐκεῖνα τά χρόνια, ἐργατοτεχνίτες τῆς Μονῆς. Ὁ ρυθμός τοῦ καμπαναριοῦ, σύμφωνα μέ τούς εἰδικούς, εἶναι ἀνάμεικτος, Μπαρόκ καί Ἀναγεννήσεως. Εἰδικότερα τό μνημεῖο συνδυάζει ὄγκο καί μεγάλο ὕψος (26 μ.), τόξα, ἀετώματα ἀλλά καί πλούσιο κεραμικό διάκοσμο, πού προβάλλει καί τονίζει τήν κάθε λεπτομέρεια. Τήν διακόσμηση συνθέτουν ἀκροκέραμα, πολυάριθμοι ρόδακες, ταινίες, προσωπίδες, μαίανδροι, ἀετοί κ. ἄ. Τά δέ ἐπιχρίσματα καί τήν κεραμική διακόσμηση, ἐπιμελήθηκε ὁ Μοναχός Ματθαῖος (Καραμολέγκος) πού καταγόταν ἀπό τή Σαντορίνη. Ἐπάνω ἀκριβῶς ἀπό τήν Πύλη τῆς Μονῆς, ἐντοιχισμένο στήν πρόσοψη τοῦ Κωδωνοστασίου, βρίσκεται ἕνα μεγάλο ἀνάγλυφο λιοντάρι, κατάλοιπο ἀπό τήν ἐποχή τῆς Βενετοκρατίας.

Γιά τό σκοπό τῆς ἀνεγέρσεως διέθεσαν μεγάλα χρηματικά ποσά ὁ Ὑδραῖος πλοιοκτήτης Πάνος Τρέκας, ὁ Σπετσιώτης Ἀθανάσιος Μαρουλάκης καθώς καί ἄλλοι ἀνώνυμοι δωρητές. Πολλοί μελετητές θεωροῦν πώς τό καμπαναριό τοῦ Πανορμίτη, ἀποτελεῖ ἀντιγραφή ἐκείνου τῆς Λαύρας Ζαγκόρσκ (Ἁγίου Σεργίου), πού βρίσκεται λίγο ἔξω ἀπό τή Μόσχα. Ἄλλοι θεωροῦν ὅτι ἀντιγράφει τό καμπαναριό τῆς Ἁγίας Φωτεινῆς στή Σμύρνη. Τό κωδωνοστάσιο σήμερα ἀριθμεῖ συνολικά πέντε καμπάνες, ἐκ τῶν ὁποίων ἡ παλαιότερη εἶναι τοῦ ἔτους 1793 καί προέρχεται ἀπό τήν Ρωσία. Τό ἔτος 1910 μιά ἀκόμη καμπάνα κατασκευάστηκε στό ἐργοστάσιο Ἀναστασιάδη στήν Σύμη, ὅταν τό νησί γνώριζε μεγάλη οἰκονομική καί πολιτιστική ἀκμή.

Ὁ ἀρχιτέκτονας Δημ. Βασιλειάδης κατά τήν δεκαετία τοῦ 1970 μελετῶντας τό ἀρχιτεκτονικό ὕφος τοῦ Ἑλληνικοῦ χώρου, ἐπισκέφθηκε τήν Μονή καί ἀναφερόμενος στό καμπαναριό της γράφει μέ γλαφυρότητα: «Τό καμπαναριό πανύψηλο τινάζεται στήν εἴσοδο τοῦ Μοναστηριοῦ. Μπαρόκ καί ἀναγέννηση ἰσοζυγιάζονται ἀπάνω του˙ ὀξύτατη dominente τοῦ Μοναστηριοῦ, τοῦ τοπίου, τοῦ κόρφου, κέντρο καί ἐπίκεντρο μιᾶς εἰρήνης ἀπό θάλασσα καί πεῦκο καί μιᾶς ἰαχῆς ἀπό ἄνεμο».